

thema 7 week 2

boeken

De een houdt van voetballen en de ander van paardrijden. En Ted van Lieshout houdt van kunst. Als kind zat hij al de hele dag te schrijven en te tekenen, te knippen en te plakken. Ted van Lieshout werd schrijver en tekenaar. Voor zijn boeken kreeg hij bijna alle prijzen. Toen maakte hij *Hou van mij*, met al zijn dichtbundels erin. Klaar, zou je denken. Maar daarna ging hij gewoon dóór. 'Waarom zou ik ermee ophouden?' vraagt Ted. Nou, om eens wat anders te gaan doen misschien? 'Ik zou niet weten wat,' zegt Ted.

82

Brand!

Er stond een taart in lichterlaaie! 1-1-2 werd gauw gebeld. Maar nog vóór de catastrofe bij de brandweer was gemeld, kwam een jongen, tien geworden, op zijn sokken aangesneld en die heeft het vuur gedoofd en zo de rust in huis hersteld.

Een reporter die kwam kijken, heeft in de avondkrant vermeld, dat een felle brand geblust was door een onverschrokken held. En die held kreeg eerst een lintje door een freule opgespeld, en ten slotte zelfs een standbeeld op de markt in Barneveld.

Maar die o zo domme jongen heeft voor heel erg weinig geld op een vrijdag zonder reden aan een journalist verteld:

'Nou, ik kwam de kamer binnen en op tafel stond een taart met daarop tien mooie kaarsjes, want ik was die dag verjaard. En toen heb ik dus geblazen, alle vlammen gingen uit, en ineens stond daar de brandweer met sirene en een spuit.'

Heel het volk van Barneveld was vreselijk teleurgesteld. Ze trokken het standbeeld neer en gooiden het op de vuilnisbelt.

Krijg je taart op je verjaardag, blaas de kaarsjes dan niet uit, niet als je een held wilt worden; blaas je, is je kans verbruid. Wacht tot alles in de fik staat, red dan pas je pa en moe. Het huis mag dan zijn afgebrand, maar héél de wereld juicht je toe!

Dit gedicht komt uit het boek *Hou van mij*.

thema 7 week 1

boeken

Kinderdichters

Er bestaan veel boeken met gedichten voor kinderen. De versjes van Annie M.G. Schmidt ken je vast wel. Maar er zijn ook dichtbundels voor oudere kinderen. Zoals *Wie heeft de wolken gemolken?* van Willem Wilmink. Of de boeken van Theo Olthuis. Op www.leesplein.nl kun je alles vinden over deze en andere schrijvers. Veel kinderen schrijven zelf ook gedichten. Daarom is er elk jaar een wedstrijd van de Stichting Kinderen en Poëzie.

Bas van Lier

Bas van Lier

74

Zesentwintig letters: wat een feest

Letters zijn leuke dingen. Je hebt er zesentwintig en het is verbluffend wat je daarmee kunt doen. Met letters kun je opschrijven wat je denkt, voelt of weet. Je kunt er je dromen mee beschrijven of je geheimen mee op papier zetten. Alles wat je verzint, kun je met letters echt maken. Iemand die jouw verhaal daarna leest, krijgt jouw verzinsels in zijn hoofd. Dat is toch wel verbazingwekkend, vind je niet? Met letters kun je verschillende soorten teksten schrijven. Van verzonnen verhalen tot teksten die iets uitleggen. Op deze pagina's lees je wat meer over soorten teksten die er zijn.

Verhaal of roman

In een verhaal lees je de **belevissen** van een of meer hoofdpersonen. Een verhaal kan spannend of griezelig zijn, of juist knotsgek. Meestal is het verzonnen. Maar het kan ook echt gebeurd zijn. Dan staat erbij dat het een 'waargebeurd' verhaal is. Een verhaal van een paar pagina's heet een 'kort verhaal'. Zo'n verhaal kun je lekker in één keer uitlezen. Andere verhalen vullen een heel boek. Zo'n boek noem je een roman. Het leuke van een roman is, dat je langere tijd in een andere wereld kunt zijn. Een wereld die de schrijver voor je heeft bedacht. Zo heeft iedereen wel een favoriet boek dat hij een ander kan aanbevelen.

Legende

Een legende is een verhaal van lang geleden. Het zou waar gebeurd kunnen zijn. Maar meestal zijn die legendes niet erg geloofwaardig. Vaak komen er goden in voor, of monsters. Of er gebeuren wonderlijke dingen.

Veel legendes gaan over de stichting van een land of stad. Zoals de legende over de stichting van Rome. Dat verhaal vertelt over de tweeling Romulus en Remus. Als baby's werden ze in het bos gevonden door een wolvin, die medelijden kreeg. Ze liet de baby's van haar melk drinken. De broers **stichtten** later een stad. Maar ze kregen ruzie over wie de koning mocht zijn. Romulus won en daarom heet de stad Rome.

Artikel

Een artikel is een tekst in een krant of tijdschrift. Meestal staat er nieuws in, maar soms ook een mening of een gedachte. Een artikel moet **voldoen aan** een aantal voorwaarden. Het moet zo beginnen dat je meteen verder wilt lezen. In een nieuwsartikel moet het belangrijkste nieuws meteen in de eerste regel staan. Een artikel in de krant moet ook kort en bondig zijn. Maar sommige schrijvers kunnen wat **lang van stof zijn**. Dan haalt een medewerker van de krant, een **redacteur**, alles wat overbodig is eruit. Het artikel wordt daardoor beter en makkelijker te lezen.

Gedicht

In verhalen en romans (proza) staan de zinnen achter elkaar. In gedichten (poëzie) staan de zinnen onder elkaar. Vaak rijmen de laatste woorden van elke zin op elkaar. Maar dat hoeft niet per se. Er zijn heel veel soorten gedichten. Sinterklaasgedichten, kinderrijmpjes of gedichten voor in een poeziealbum. Liedjes zijn ook een soort gedichten. Mijn voorliefde gaat uit naar de limerick, zoals deze:

Er was eens een baron uit Lingen
Die zijn eetlust niet kon **bedwingen**
Hij vulde zijn mond
Met wat hij maar vond
Tot 't knallend zijn broekband deed springen

themawoorden

de redacteur

Degene die de teksten van een krant, boek of tijdschrift nakijkt en verbetert.

de vormgever

Degene die ervoor zorgt dat de pagina's van een krant, boek of tijdschrift mooi en leesbaar zijn.

de drukker

Degene die ervoor zorgt dat beeld en tekst van een krant, boek of tijdschrift op papier afgedrukt worden.

aanbevelen

Zeggen dat iets of iemand goed is.

afraden

Zeggen dat iets of iemand niet goed is.

de belevenis

Iets (spannends) wat je meemaakt.

favoriet

Datgene wat je het mooiste of het beste vindt.

geloofwaardig

Iets waarvan je kunt geloven dat het waar is.

stichten

Iets laten ontstaan, iets beginnen.

voldoen aan

Iets is zoals het zou moeten zijn. De mooie vakantie voldeed aan onze verwachtingen.

bedwingen

Tegenhouden, overwinnen. Tamara kon haar boosheid niet bedwingen.

lang van stof zijn

Iets heel uitgebreid vertellen.

les 1

Eerst proberen

Lees de woorden in de instapkaart.

Ken je de woorden nog niet goed? Begin bij ★

Ken je alle woorden? Begin bij ★★

★ 1 Deze mensen maken de krant, maar wie zegt wat?

Doe het zo: 1 *Hassane, vormgever*

1 Deze foto past niet op de bladzijde. Ik raad af om hem te gebruiken.

2 Ik schrijf stukken in de krant.

3 Ik zorg ervoor dat de krant op papier komt te staan.

4 Ik kan je deze inkortingen in de tekst aanbevelen. Je bent te lang van stof.

Femke, journalist

Willem, drukker

Eugenie, redacteur

Hassane, vormgever

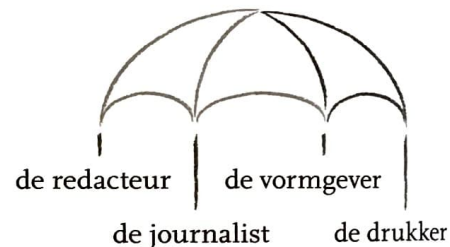
Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

- bedwingen
- de belevenis
- favoriet
- geloofwaardig
- lang van stof zijn
- stichten
- voldoen aan

aanbevelen	afraden
zeggen dat iets goed is	zeggen dat iets niet goed is

mensen die een krant maken

2 Welk woord past op de lege plek?

Kies uit: **voldoen aan** **favoriete** **bedwingen** **stichtte** **geloofwaardige** **belevenis**

1 In Nederland zijn er mensen die graag hoge bergtoppen willen ...

Doe het zo: 1 *bedwingen*

- 2 Maar hier zijn geen bergen die ... hun eisen.
- 3 Daarom ... een stel klimmers de Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging.
- 4 Ze reisden naar hun ... bergen:
de Alpen in Zwitserland en Oostenrijk.
- 5 Om daar bergen te beklimmen, is een hele ...
- 6 En pas als je op de top van een echte berg hebt gestaan, ben je een ... klimmer!

3 Hoe maak je een krant? Zet de zinnen in de goede volgorde.

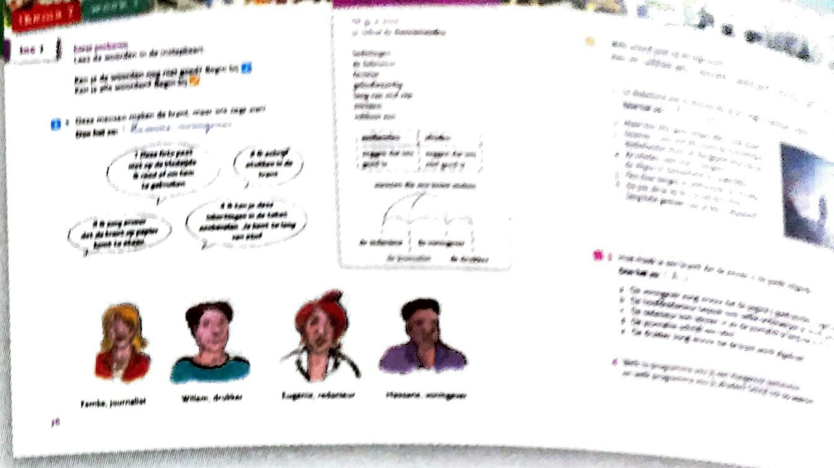
Doe het zo: 1 *b*, 2 ...

- a De vormgever zorgt ervoor dat de pagina's goed worden opgemaakt.
  - b De hoofdredacteur bepaalt over welke onderwerpen er wordt geschreven.
  - c De redacteur kort teksten in als de journalist te lang van stof is.
  - d De journalist schrijft een tekst.
  - e De drukker zorgt ervoor dat de krant wordt afgedrukt.
- 4 Welk tv-programma zou jij een klasgenoot aanbevelen en welk programma zou jij afraden? Schrijf ook op waarom.

Wat klopt voor jou?

- a Deze les voldeed aan mijn verwachtingen.
- b Deze les voldeed niet aan mijn verwachtingen.

- ★ 1
  - 1 Hassane, vormgever
  - 2 Femke, journalist
  - 3 Willem, drukker
  - 4 Eugénie, redacteur

- ★ 2
  - 1 bedwingen
  - 2 voldoen aan
  - 3 stichtte
  - 4 favoriete
  - 5 belevenis
  - 6 geloofwaardige

- ★★ 3
  - 1 b
  - 2 d
  - 3 c
  - 4 a
  - 5 e

